

[Statsministeren.]

disse mål er jo til fulde blevet bekræftet af den udvikling, der siden er sket med hensyn til Grønland. Jeg tænker herved på Grønlands ligestilling med det øvrige Danmark i den nye grundlov.

For den, der gennemtænker problemerne, er det imidlertid klart, at de faktiske forhold i Grønland i høj grad gør det vanskeligt at finde frem til en løsning, der på een gang indeholder de fornødne retlige garantier og samtidig er af en sådan beskaffenhed, at domstolens og de administrative instansers organisation kan virke på hensigtsmæssig måde. Der er ikke flere mennesker i Vestgrønland end i en lille dansk retskreds, men der er adskillige dagsrejser fra Nanortalik til Upernavik, og befolkningen er spredt i små samfund, der ikke er større end danske landsbyer eller stationsbyer. Det var klart både for Grønlandskommissionen og for statsministeriet, at det på denne baggrund ikke var muligt at finde frem til en ordning, der ikke var behæftet med mangler, og spørgsmålet var alene, hvorledes man fandt en ordning, der var behæftet med færrest muligt mangler. Det er ikke kommet som nogen overraskelse, at de opgaver, der blev stillet til de grønlandske underretter, var af en sådan beskaffenhed, at disse retter blev stillet på en hård prøve. Jeg vil gerne ved denne lejlighed understrege, at der efter de oplysninger, jeg er i besiddelse af, i de forløbne 3 år er udført et betydningsfuldt og dygtigt arbejde af de grønlandske lægdommere. Jeg vil endvidere gerne understrege, at indførelsen af en appelinstans i Grønland netop skulle indeholde de fornødne garantier mod de mangler ved behandlingen af retssager i 1. instans, som nødvendigvis måtte forudses.

Alternativet til den ved retsplejeloven gennemførte ordning måtte være, at juridiske dommere beskæftigede sig med retssager i 1. instans. Jeg er stadig af den anskuelse, at det må anses for særdeles betænkeligt at oprette egentlige underretter med juridiske dommere, idet man — rent bortset fra udgiftsspørgsmålet — ikke kan komme uden om at tage hensyn til, at der må skaffes sådanne dommere et rimeligt arbejdsområde.

Under drøftelserne i landsrådet er der peget på den mulighed, at man overlader

til den grønlandske landsret at træffe alle egentlige domsafgørelser i 1. instans. Jeg vil ikke på forhånd stille mig afvisende overfor denne tanke, men jeg finder dog anledning til at fremhæve, at en sådan ordning er forbundet med væsentlige ulemper, som måske vil vise sig større end de vanskeligheder, man i øjeblikket har at kæmpe med. For det første tillægger jeg det en ikke ringe betydning, at underretterne er i besiddelse af lokalkendskab og i kontakt med den stedlige befolkning, en fordel, som uvægerligt vil gå tabt, hvis en enkelt central domstol skal pådømme alle sager i 1. instans. Men dernæst må jeg også pege på, at den skitserede ordning vil kunne føre til en meget betænkelig forhaling af retssagernes behandling. Kravet om umiddelbarhed i retsplejen vil bevirke, at retssager i 1. instans må afvente det tidspunkt, da domstolen vil kunne holde ret i den pågældende retskreds. Hertil kommer, at en sådan ordning vil volde betydelige praktiske vanskeligheder ved ordningen af appelspørgsmålet, idet appellen formentlig må henlægges til Østre Landsret. Navnlig i kriminelle sager vil den forhaling af sagerne, som der uden tvivl bliver tale om, være meget betænkelig.

Som anført vil spørgsmålet nu i den kommende tid blive gjort til genstand for en grundig undersøgelse, og jeg finder det naturligt, at spørgsmålet om revision af den grønlandske retsplejelov på dette område afventer resultatet af den nævnte undersøgelse.

Med disse bemærkninger skal jeg indstille lovforslaget til det høje folketinges velvillige behandling.

Formanden: Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 27. oktober, kl. 13 med følgende dagsorden:

- 1) *Spørgsmål til ministrene.*
- 2) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*
Forslag til lov om tilsyn med monopol og konkurrencebegrænsning.
- 3) *Anden behandling af:*
Forslag til lov for Færøerne om borteblevne.